

Gerard Kramer

Broeders, dieven en duisternis

WoordStudie

Nauwkeurig lezen in 1 Tessalonicenzen 5

Broeders, dieven en duisternis

Nauwkeurig lezen in 1 Tessalonicenzen 5

Nadat Paulus het geheim van de opname van de gemeente heeft onthuld in 1 Tessalonicenzen 4:15-17, wijdt hij aansluitend enkele verzen aan de dag van de Heer, die kort na de opname zal volgen. Die dag, het begin van een periode van oordeel, zal voor ongelovigen een verschrikking zijn. Daarover hebben de oudtestamentische profeten al uitvoerig geschreven, dus dat hoeft Paulus hier niet meer te doen. De gelovigen hadden hier al kennis van. Bovendien had hij erover gesproken tijdens zijn bezoek aan Tessalonica (zie 2 Tess. 2:5). De gelovige Tessalonicenzen zouden die dag dan ook niet op aarde meemaken, maar wanneer de Heer op die dag komt, samen met Hem in heerlijkheid vanuit de hemel verschijnen (1 Tess. 3:13; 4:14; 2 Tess. 2:7, 10).

Met die wetenschap in ons achterhoofd kijken we nauwkeurig wat Paulus vervolgens schrijft over de dag van de Heer in 1 Tessalonicenzen 5:4-5, waar we lezen: 'Maar u, broeders, bent niet in [de] duisternis, zodat die dag u als een dief zou overvallen; want u bent allen zonen van [het] licht en zonen van [de] dag. Wij zijn niet van [de] nacht of van [de] duisternis'.

Vers 4: Maar u, broeders, bent niet in [de] duisternis

Het woord 'u' staat in het Grieks voorop. Paulus benadrukt dus het contrast dat hij zo meteen uitwerkt tussen de gelovige Tessalonicenzen als zonen van het licht, die dus niets te vrezen hebben van de dag van de Heer, en de ongelovigen, die juist wel alle reden hebben de dag van de Heer te vrezen maar dat niet doen. Dat is de focus van dit gedeelte, en niet zozeer de manier waarop de gelovigen behoren te leven in de zekerheid dat de dag van de Heer gaat komen. Anders gezegd: Paulus bespreekt op een evenwichtige manier eerst de christelijke positie, en pas vervolgens de daaruit voortvloeiende praktijk.

'Duisternis' (Gr. *skotos*), hier en in vers 5, moet in figuurlijke, morele zin worden opgevat, zoals op de meeste plaatsen in Paulus' brieven (zie Rom. 2:19; 13:12; Ef. 5:8, 11; 6:12; Kol. 1:13, en vgl. elders 1 Petr. 2:9; 1 Joh. 1:6). Paulus gebruikt nooit het synoniem dat vooral in het evangelie naar Johannes en in de eerste brief van Johannes voorkomt (Gr. *skotia*).

zodat die dag u als een dief zou overvallen

Dit 'u' verwijst terug naar het 'u' aan het begin van het vers, en moet dus benadrukt worden: 'u als een dief zou overvallen'. Merkwaardig genoeg hebben onder de Griekse handschriften twee belangrijke Alexandrijnse tekstgetuigen – de Codex Alexandrinus (5^e eeuw) en de Codex Vaticanus (4^e eeuw) – hier niet de woorden 'als een dief', behorend bij 'die dag', maar 'als dieven', en dan in de accusativus, behorend bij 'u'.

Dat zou betekenen dat de aangesprokene als betrapte dieven door de dag van de Heer overvallen worden. Dit levert niet alleen een vreemde zin op, omdat het niet voor de hand ligt gelovigen met dieven te vergelijken, maar het is bovendien strijdig met vers 2, waar Paulus juist de dag met een dief vergelijkt, om zodoende het plotselinge en het voor de ongelovigen onheilspellende karakter ervan te benadrukken. Deze variant is daarom in de rest van de tekstoverlevering terecht al vroeg genegeerd en wordt in veel commentaren als een vroege vergissing beschouwd.

Vers 5: want u bent allen zonen van [het] licht en zonen van [de] dag

Het woord 'zonen' (in het Grieks *hujoi*), gevolgd door een zaak in de genitivus, wordt algemeen als een hebraïsme beschouwd. Andere voorbeelden zijn 'zonen

van de donder' (Mark. 3:17); 'een zoon van de vrede' (Luk. 10:6); 'de zoon van het verderf' (d.i. Judas in Joh. 17:12, en de antichrist in 2 Tess. 2:3); 'zonen van de ongehoorzaamheid' (Ef. 2:2; 5:6; Kol. 3:6). De bijgevoegde genitivus ('van ...') geeft aan *waaraan* men deelheeft of *waardoor* men gekenmerkt wordt, in dit geval dus de overdrachtelijke begrippen licht en dag. Zie voor deze karakterisering van de christelijke positie, maar zonder de aanduiding 'zonen', ook vers 8, waar sprake is van 'wij die van de dag zijn'. En vergelijk Lukas 16:8, waar de 'zonen van het licht' staan tegenover de 'zonen van deze eeuw'; alsook de uitdrukking de 'kinderen van het licht' in Efeziërs 5:8. Voor 'zonen van het licht' zie ook Johannes 12:36.

Wij zijn niet van [de] nacht of van [de] duisternis: oftewel wij, gelovigen, worden niet gekenmerkt door de geestelijke nacht of de morele duisternis. Sommigen denken dat hier het woord 'zonen' is weggelaten, maar dat is niet nodig; dit is een normaal gebruik van de genitivus, die hier een hoedanigheid aanduidt.

Oude Sporen 2019

